

Het nieuwe coronavirus

‘Als we dit virus niet weten in te dammen, raken we het niet meer kwijt’

Mensen op straat met gezichtsmaskers in Hongkong. Beeld EPA

De corona-epidemie lijkt in een nieuwe fase te zijn aanbeland: plots grijpt het sneller om zich heen dan tot nu toe het geval was. Moeten we ons zorgen gaan maken?

Joep Engels 22 februari 2020, 15:44

Het lijkt erop dat de epidemie zich in een nieuwe fase bevindt, zegt Eric Snijder, hoogleraar virologie aan het Leids UMC. “Tot nu toe konden we alle besmettingen buiten China nog traceren. Zowel in Italië als in Zuid-Korea is de besmettingsbron onbekend. We zijn daar het zicht op de route van het virus kwijt.”

Hoe verontrustend zijn de ontwikkelingen van de laatste dagen?

Snijder: “De komende weken worden cruciaal. Dan zal blijken of het virus ook in andere landen voet aan de grond heeft gekregen. Maar ik zie het somber in.” Hij benadrukt dat Zuid-Korea er alles aan gelegen is deze uitbraak in te dammen. In 2015 werd het land getroffen door een uitbraak van Mers, een ander coronavirus dat een paar jaar daarvoor in het Midden-Oosten was opgedoken. Een Zuid-Koreaanse zakenman had het daar opgelopen en besmette na thuiskomst 186 landgenoten van wie er 36 overleden. “Dat kon gebeuren doordat hij door een paar ziekenhuizen werd doorverwezen terwijl niemand vroeg waar hij vandaan kwam. Dat scenario wil men koste wat kost voorkomen.”

Dat wordt nog een hele kluit. Veel patiënten behoren tot een besloten sekte, de Shincheonji-kerk. Het is de vraag of alle patiënten kunnen worden opgespoord. De premier heeft het waarschuwingssysteem voor virussen in de hoogste stand gezet, niveau 4.

Niet minder alarmerend zijn de sterfgevallen in Iran. Tot nu toe lijkt twee procent van de patiënten te overlijden; dan verwacht je bij acht doden eerder een paar honderd infecties, in plaats van de gemelde 43. Snijder: “Via via hoor ik hier in het LUMC dat er in dat land veel meer aan de hand is. Chinese arbeiders zijn daar na hun nieuwjaarsvakantie teruggekeerd. We hebben daarop van hieruit weinig zicht. Dat geldt ook voor Afrika. Er

zijn veel contacten met China. De zorg is in veel landen daar minder georganiseerd. Vallen coronapatiënten wel op?”

Van Zuid-Korea en Iran tot Italië: het coronavirus houdt steeds meer landen in de greep.

Het ene na het andere land raakt in de ban van het coronavirus. Naast de chaos die er in Italië uitbrak nadat ruim 150 mensen met het virus besmet raakten en drie Italianen aan de gevolgen ervan overleden, greep het virus dit weekend ook in andere landen verder om zich heen.

Zo maakten de autoriteiten in Peking gisteren bekend dat er inmiddels al meer dan 2400 Chinezen zijn bezweken aan Covid-19, zoals het virus officieel heet. In totaal raakten bijna 77.000 Chinezen sinds de uitbraak besmet. Reden genoeg voor president Xi Jinping om te stellen dat het coronavirus heeft geleid tot ‘de grootste gezondheids crisis’ ooit in de Volksrepubliek. Tegenover de staatsmedia sprak Xi zondag bovendien van ‘een crisis’ en ‘grote test’ voor het land.

Iets verder naar het zuiden, in Zuid-Korea, is de situatie al even zorgwekkend. Afgelopen weekend steeg het aantal ziektegevallen in het Oost-Aziatische land naar ruim 600. Het aantal sterfgevallen staat volgens Seoul inmiddels op vier. De kiem van het coronavirus valt in Zuid-Korea terug te leiden tot een religieuze beweging in Daegu, de vierde stad van het land. De ruim 2,5 miljoen inwoners van die metropool werden zaterdag door de burgemeester aangeraden binnen te blijven.

Westwaarts zorgde het coronavirus ook in Iran de afgelopen dagen voor veel beroering. Volgens Teheran raakten inmiddels 43 mensen besmet en kwamen acht van hen om het leven. Vanwege de coronabesmettingen daar besloten buurlanden Turkije, Pakistan en Afghanistan zondag de grens met Iran te sluiten. Zij volgen daarmee het voorbeeld van Irak dat donderdag al tot dezelfde maatregel overging.

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie nadert de epidemie een kantelpunt. Het instituut waarschuwt dat landen alles op alles moeten zetten om het virus te onderdrukken en te voorkomen dat de situatie verder uit de hand loopt.

Uit China komt nu ook het bericht dat de incubatietijd vier weken kan zijn. Wat betekent dat voor de epidemie?

“Dat bericht heb ik ook gezien. Het gaat om één patiënt. Het kan: we gaan nu uit van maximaal twee weken, maar elke kansverdeling heeft zijn uitschieters. In dit geval vraag ik me echter eerst af: klopt dat verhaal? Is deze patiënt werkelijk op 24-januari besmet of kan hij daarna nog eens met het virus in contact zijn gekomen? Ik kan dat vanuit Nederland niet beoordelen, maar als het waar is, zijn de gevolgen enorm. Dan is een quarantaine van twee weken niet voldoende. En dan moeten veel reconstructies van besmettingen, waarbij je nagaat wie met wie in contact is geweest, opnieuw worden bekeken.”

Britse epidemiologen schatten dat het virus zich al verder heeft verspreid. We zien volgens hen slechts het topje van de ijsberg.

“Dat zou kunnen. Tachtig procent van de patiënten heeft milde of middelmatige klachten. Ze zijn hooguit griepig. Velen melden zich dus niet bij een arts. Of komen een land binnen zonder als patiënt opgemerkt te worden. Iedereen wil antwoorden. De ontwikkelingen volgen elkaar snel op en daardoor weten we nog niet hoe betrouwbaar de data zijn.”

Zijn er al middelen tegen het virus?

“In China worden nu zo’n tachtig mogelijke virusremmers getest. Dat wil zeggen dat ze worden toegepast bij de behandeling van patiënten. Maar van echt gecontroleerd onderzoek, bijvoorbeeld met een controlegroep, is volgens mij nog geen sprake. Sommige middelen hebben potentie, maar

we weten ook dat dit soort virussen snel resistentie ontwikkelt. Het kan pas effect hebben als we een cocktail aan virusremmers kunnen aanbieden. Dan moet je er toch een handvol op de plank hebben liggen. Zover zijn we nog lang niet.

“Dat geldt ook voor een vaccin. Er zijn kandidaten, maar die zitten allemaal nog in de testfase. Er is nu een vaccin tegen ebola, daar heeft vijf à zes jaar ontwikkeling in gezeten. Veel sneller zal het nu niet gaan. Besef wel, we hebben nog nooit een vaccin tegen een coronavirus in mensen gebruikt. Sars was destijds alweer verdwenen eer we daar goed en wel mee begonnen waren.”

Zou dat nu ook niet kunnen gebeuren? Dat de epidemie net als bij Sars uitsterft, bijvoorbeeld omdat de lente begint?

“Sommige collega’s zijn daar optimistischer over dan ik. Het zou kunnen dat het virus bij meer uv-licht en hogere temperaturen verdwijnt. Mensen gaan zich in de lente ook anders gedragen. Zitten minder dicht op elkaar. Dat zien we ook bij de griep. Dat virus is ook aan seizoensinvloeden onderhevig. De griep neemt ieder jaar een zomervakantie. Trouwens, we kennen al vier coronavirussen die endemisch zijn geworden en nu rond blijven gaan als verkoudheidsvirussen. Die komen ook ieder najaar weer op. Nee, als we dit nieuwe coronavirus niet weten in te dammen, raken we het vermoedelijk ook niet meer kwijt.”

Lees ook:

Onrust in Noord-Italië wegens coronavirus: “Er is haast niemand op straat”

Onrust in Italië nu ook daar sinds afgelopen vrijdag het nieuwe coronavirus rondwaart. “Ons dorp ziet er heel vreemd uit. Uitgestorven.”